

III. Przegląd prawodawstwa

1. ZOBOWIĄZANIA MIĘDZYNARODOWE POLSKI (za okres czasu od 1. VIII. 1930 do 30. IX. 1931).

I.

Umowy o charakterze politycznym.

1. Traktat koncyliacyjny-arbitrażowy polsko-bułgarski, podpisany w Warszawie d. 31. grudnia 1929, wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Sofji dn. 12. lutego 1931. — Traktat wszedł w życie w d. 14. marca 1931. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 20, poz. 118 i 119. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 12. marca 1931 sub Nr. 2638.
2. Traktat Koncyliacyjny polsko-chilijski, podpisany w Santiago de Chile d. 19. października 1929. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych tego Traktatu odbyła się w Warszawie d. 18. grudnia 1930. — Traktat wszedł w życie 17. stycznia 1931 r. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 13, poz. 58 i 59. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 12. marca 1931 sub Nr. 2637.
3. Traktat koncyliacyjny-arbitrażowy polsko-holenderski z 12. IV. 1930. Dokumenty ratyfikacyjne zostały wymienione w Warszawie d. 27. stycznia 1931 r. — Traktat wszedł w życie d. 26. lutego 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 15, poz. 72 i 73. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 10. Marca 1931 sub Nr. 2636.
4. Traktat przyjaźni i serdecznej współpracy polsko-jugosłowiański z 18. IX 1926, na mocy wymiany not w dniu 3. grudnia 1930 został przedłużony na dalsze trzy lata.
5. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu Koncyliacyjno-Arbitrażowego polsko-luksemburskiego z 29. X. 1928, odbyła się w Luksemburgu d. 3. XII. 1930 r. Traktat wszedł w życie 2 stycznia 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 93, p. 727 i 728. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 2. stycznia 1931 sub Nr. 2581.

6. Traktat Przyjaźni polsko-perski z 19. III. 1927 roku. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 7. października 1930 r. — Traktat wszedł w życie d. 22. października 1930 r. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1930, No. 73, poz. 580 i 581. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 14. listopada 1930 sub 2529.
7. II-gi Traktat gwarancyjny polsko-rumuński, podpisany w Genewie d. 15. stycznia 1931 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Bukareszcie w d. 26. marca 1931 r. i w dniu tym traktat wszedł w życie. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 32, poz. 230 i 231. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 23. kwietnia 1931 sub No. 2685. — Traktat składa się z 7 artykułów i z mami zmianami powtarza treść I-go Traktatu gwarancyjnego z 26. III. 1926, który ekspirował w d. 26. III. 1931 r. — Został on zawarty na lat pięć z prawem milczącego przedłużenia na nowy okres pięcioletni i t. d.

Umowy gospodarcze.

1. Traktat Przyjaźni, Handlowy i Praw Konsularnych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisany w Waszyngtonie d. 15. czerwca 1931 przez Tytusa Filipowicza, ambasadora Rzplitej, i H. L. Stimsona, sekretarza stanu. — Traktat, sporządzony po polsku i po angielsku, składa się z trzydziestu artykułów. Zawiera on przepisy dotyczące praw osobowych obywateli obu stron, spadkobrania, swobody religijnej, wolności handlu i żeglugi, spółek handlowych, komiwojażerów, tranzytu, oraz spraw konsularnych. — W wymienionych, jednocześnie Notach omówiono szczegółowo sprawę świadectw pochodzenia towarów.
2. Porozumienie w formie wymiany Not, zawarte pomiędzy Rządem Polskim a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki (nota polska z 17. stycznia 1930 i nota amerykańska, 4. marca 1930), w sprawie uznawania przez polskie władze marynarki handlowej świadectw pomiarowych morskich statków handlowych St. Zj. Am. naronówni ze świadectwami polskimi i wzajemnie. (Monitor Polski ex 1930, Nr. 167, poz. 254).
3. Konwencja polsko-amerykańska o przewozie napojów alkoholowych z 19 czerwca 1930. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 2.

- sierpnia 1930, opublikowano konwencję w D. U. R. P. ex 1930, Nr. 57, poz. 468 i 469. — Zarejestrowano ją w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 4. XI. 1930 sub Nr. 2515.
4. Konwencja weterynaryjna polsko-belgijska, podpisana w Brukseli d. 18. grudnia 1930. Konwencja składa się z 20. artykułów; wprowadza ona do obrotu produktami zwierzęcymi formalności mające na celu niedopuszczenie do zawleczenia z zagranicy chorób zwierząt, które w niczem nie różnią się od spotykanych w innych konwencjach tego rodzaju.
 5. Protokół dodatkowy podpisany w Nankinie d. 1. lipca 1930 do Traktatu Przyjaźni, Handlowego i Nawigacyjnego polsko-chińskiego, podpisanego w Nankinie d. 18. września 1929. Protokół ten, składający się z 6 punktów, uzupełnia i wyjaśnia postępowanie Art. IV, VI, VIII, X, XI, XIII i XVIII Traktatu Głównego. Jednocześnie wymieniono noty w sprawie sądownictwa. Traktat i Protokół Dodatkowy opublikowano w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 62, poz. 499 i 500. — W wykonaniu ust. 2 Art. XXII Traktatu Rząd Polski zawiadomił w dn. 2 maja 1931 r. Rząd chiński, ten zaś zawiadomił w d. 10 czerwca 1931 r. Rząd Polski o ratyfikacji. Wobec czego Traktat i Protokół dodatkowy weszły w życie d. 10 lipca 1931 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Nankinie d. 17 lipca 1931 r. Zarejestrowano w Lidze Narodów d. 6. VIII. 1931 sub Nr. 2774.
 6. Porozumienie polsko-czeskosłowackie w formie wymiany Not w d. 12 stycznia 1931 w sprawie celnictwa chodników.
 7. Porozumienie polsko-czeskosłowackie w formie wymiany Not w d. 12 stycznia 1931 w sprawie celnictwa piwa w beczkach.
 8. Umowa polsko-czeskosłowacka o rybołówstwie na wodach granicznych, podpisana w Katowicach d. 18. lutego 1928 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych tej Umowy odbyła się w Pradze d. 12 czerwca 1931 r. — Weszła ona w życie 12 lipca 1931. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 64, poz. 513 i 514. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 12 lipca 1931 sub Nr. 2758.
 9. III-ci Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-czeskosłowackiej z 23. IV. 1923, podpisany w Pradze d. 9 lutego 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Pradze d. 5 czerwca 1931. — Protokół wszedł w życie 21 czerwca 1931. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 55, poz. 444 i 445.

10. IV-ty Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-czeskosłowackiej z 23. IV. 1923, podpisany w Warszawie d. 26 czerwca 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 5 czerwca 1931. — Protokół wszedł w życie d. 21 czerwca 1931. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 55, poz. 446 i 447.
11. Porozumienie Prowizoryczne handlowe polsko-egipskie w formie wymiany Not zawarte d. 22 kwietnia 1930. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Kairze d. 4 maja 1931 r. i w tym samym dniu Porozumienie to weszło w życie. — Opublikowano je w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 50, poz. 419 i 420. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 19 czerwca 1931 sub Nr. 2735.
12. Traktat Handlowy i Nawigacyjny polsko-estoński z d. 19 lutego 1927 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 25 marca 1931 r. — Traktat wszedł w życie 24 kwietnia 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 38, poz. 298 i 299. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 24 kwietnia 1931 sub Nr. 2686.
13. Protokół Dodatkowy do poprzedniego Traktatu, podpisany w Tallinie d. 5 lipca 1929 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 25 marca 1931 r. — Protokół wszedł w życie d. 24 kwietnia 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 38, poz. 300 i 301. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 24 kwietnia 1931 sub Nr. 2686.
14. Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-francuskiej z 9. XII. 1924 r. — Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 21 maja 1931 r.
15. III-a Konwencja Handlowa polsko-francuska z 24. IV. 1929. — Prezydent Rzplitej ratyfikował ją w d. 24 marca 1931 r.
16. Konwencja Weterynaryjna polsko-francuska z 24. IV. 1929. — Prezydent Rzplitej ratyfikował ją w d. 19 marca 1931 r.
17. II-a Konwencja polsko-grecka z 10. IV. 1930 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji i Porozumieniu o cautio judicatum, która odbyła się w Atenach d. 18 czerwca 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 63, poz. 509 i 510. — Konwencja weszła w życie w d. 18 lipca 1931 r. — Zarejestrowano w Lidze Narodów d. 6. VIII. 1931 sub Nr. 2775 (konwencja).

18. Konwencja Handlowa i Nawigacyjna polsko-hiszpańska z 7. V. 1930. — Prezydent Rzplitej ratyfikował ją w d. 6 marca 1931 r.
19. Konwencja Handlowa polsko-indyjska, podpisana w Warszawie d. 8 maja 1931 r. — Konwencja, sporządzona po polsku i po angielsku, składa się z 5 Artykułów. Działanie jej obejmuje cały polski obszar celny. Oparta jest na zasadzie najwyższego uprzywilejowania.
20. Protokół Dodatkowy do Konwencji handlowej polsko-jugosłowiańskiej z 23. X. 1922, podpisany w Warszawie d. 31 sierpnia 1930 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Belgradzie d. 3 czerwca 1931. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 57, poz. 461 i 462. Protokół wszedł w życie 19 czerwca 1931 r. — Składa się on z czterech artykułów i traktuje wyłącznie o kontyngentach udzielanych przez Polskę Jugosławji na niektóre jej produkty oraz o stawkach celnych.
21. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Układu tymczasowego handlowego polsko-łotewskiego z d. 22. XII. 1927 odbyła się w Rydze w d. 18. marca 1931 r. Układ wszedł w życie d. 28. marca 1931. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 30, p. 209 i 210. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 18. kwietnia 1931 sub Nr. 2681.
22. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu Handlowego i Nawigacyjnego polsko-łotewskiego z 12. II. 1929 nastąpiła w Warszawie 18. marca 1931. Traktat wszedł w życie 17. kwietnia 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 31, p. 217 i 218. Zarejestrowano w Sekr. Ligi Narodów w dn. 21. kwietnia 1931 sub Nr. 2683.
23. Układ polsko-niemiecki o rybołówstwie na wodach granicznych z 10. XII. 1927. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 28. maja 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 59, poz. 476 i 477. Zarejestrowano w Lidze Narodów d. 6. VIII. 1931 sub Nr. 2773.
24. Konwencja Handlowa i Nawigacyjna polsko-portugalska, zawarta w formie wymiany Not d. 28. XII. 1929. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z 3. lutego 1931 r. (D. U. R. P. ex 1931, Nr. 16, poz. 7). Prezydent Rzplitej ratyfikował ją w d. 6. marca 1931 r., o czym notyfikowano Rządowi Portugalskiemu Notą z d. 7. marca 1931. Konwencja weszła w życie w d. 6. kwietnia 1931. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 37, poz. 289 i 290. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 15. maja 1931 sub Nr. 2703.

25. Konwencja Handlowa polsko-perska z 19. III. 1927. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie w d. 7. października 1930. — Konwencja weszła w życie w d. 22. października 1930 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1930, Nr. 73, poz. 582 i 583. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 14. XI. 1930 sub Nr. 2528.
26. Układ Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-perskiej w sprawie importu z Persji do Polski owoców suszonych (gejsi) zawarto w formie wymiany Not d. 14. listopada 1930 r. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z d. 27. lutego 1931 r. (D. U. R. P. ex 1931, Nr. 20, poz. 117). Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 5. maja 1931 r. — Układ wszedł w życie dn. 28. czerwca 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 59, poz. 478 i 479.
27. Układ polsko-włoski o zakazach i ograniczeniach importu, podpisany w Rzymie d. 22. lipca 1930 r. — Układ składa się z 5. punktów oraz list A. i B., i ma charakter umowy kontyngentowej.
28. Konwencja weterynaryjna polsko-włoska, podpisana w Rzymie d. 22. lipca 1930 r. — Konwencja składa się z 13 Artykułów, czterech wzorów i Protokołu Końcowego. — Jest ona analogiczna do innych tego rodzaju umów, zawartych przez Polskę. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Rzymie d. 19. czerwca 1931 r. — Konwencja weszła w życie d. 5. lipca 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 65, poz. 535 i 536. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 12. sierpnia 1931 r. sub Nr. 2780.
29. II-gi Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-węgierskiej z d. 26. III. 1925, podpisany w Budapeszcie d. 27. marca 1930 r. — Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dn. 17. marca 1931 r. (D. U. R. P. ex 1931, Nr. 37, poz. 281). Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 5. maja 1931 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie dn. 29. sierpnia 1931 r. i w dniu tym wszedł w życie. — Opublikowano w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 81, poz. 639 i 640.
30. I-szy Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-węgierskiej z d. 26. III. 1925, podpisany 2. XII. 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Budapeszcie d. 22. lipca 1931 r. — Protokół wszedł w życie d. 6. sierpnia 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 75, poz. 606 i 607.

III.

Umowy konsularne.

1. Patrz umowę ze St. Zj. Am. sub II. 1.
2. Konwencja Konsularna polsko-belgijska, podpisana w Brukseli 12. czerwca 1928. — Dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Warszawie do 6. sierpnia 1931. — Opublikowano w D. U. R. P. ex 1931, poz. 637 i 638.
3. Konwencję Konsularną polsko-jugosłowiańską Polska ratyfikowała w d. 5. maja 1931.
4. Konwencja Konsularna polsko-rumuńska z 17. XII. 1929. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 9. czerwca 1931 r. — Konwencja weszła w życie d. 9. lipca 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 60, poz. 482 i 483. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 9. lipca 1931 r. sub Nr. 2754.

IV.

Umowy Prawne.

1. Konwencja o pomocy i opiece sądowej polsko-rumuńska z 19. XII. 1929. — Prezydent Rzplitej ratyfikował ją w d. 16. sierpnia 1931 r.
2. Konwencja Ekstradycyjna polsko-belgijska, podpisana w Brukseli d. 13. maja 1931 r. — Konwencja, sporządzona po polsku i po francusku, składa się z 25 artykułów. — Opiera się ona na wzorach zaczerpniętych z nowoczesnych umów ekstradycyjnych oraz na zasadach przyjętych przez Polskę w umowach analogicznych z innymi państwami. Przyjęto jednak system wyliczenia przestępstw a nie klauzulę generalną z uwagi na przepisy ustawy ekstradycyjnej belgijskiej. Lista przestępstw, za które następuje wydanie, może być zmieniona lub uzupełniona w drodze zgodnych deklaracji obu Rządów. — Nie podlegają wydania przestępcy polityczni, własni obywatele i przynależni do W. M. Gdańska. Wniosek o wydanie będzie przesyłany w drodze dyplomatycznej i sporządzony po francusku; natomiast dołączone do niego dokumenty ekstradycyjne nie potrzebują tłumaczenia na język strony wezwanej; jednak dokumenty w języku flamandzkim będą tłumaczone na francuski. — Korespondencja w sprawie pomocy sądowej będzie prowadzona bezpośrednio przez Ministerja Sprawiedliwości obu Państw.

3. Porozumienie polsko-greckie o *cautio iudicatum solvi* z d. 10. kwietnia 1930 r. — Opublikowano je w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 74, poz. 599 i 600.
4. Konwencja Ekstradycyjna polsko-szwedzka, podpisana w Warszawie d. 30. sierpnia 1930 r. — Konwencja składa się z 24 Artykułów i Protokołu Końcowego. — Jest ona zbudowana na tych samych zasadach, co inne konwencje analogiczne, podpisane przez Polskę z innymi państwami.
5. Konwencja polsko-angielska o pomocy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, podpisana w Warszawie d. 26. sierpnia 1931 r. — Konwencja, sporządzona po polsku i po angielsku, składa się z 17 Artykułów.

V.

Umowy komunikacyjne, graniczne i nawigacyjne.

1. Umowa polsko-austriacka o żegludze powietrznej z 10. kwietnia 1930. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 21. sierpnia 1930. — Umowa weszła w życie d. 21. września 1930. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1930, Nr. 65, p. 512 i 513. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 4. listopada 1930 sub Nr. 2514.
2. Konwencja polsko-bułgarska, dotycząca eksploatacji linii regularnych komunikacji lotniczej, została podpisana w Sofji d. 7. kwietnia 1931.
3. Konwencja polsko-francuska, dotycząca eksploatacji powietrznych linii handlowych, podpisana w Warszawie d. 2. sierpnia 1930. — Konwencja składa się z 13 artykułów i Protokołu Podpisania. Przewiduje ona warunki, na jakich oba państwa będą sobie zezwalały wzajemnie na eksploatację określonych linii nawigacyjnych przez przedsiębiorstwa koncesjonowane. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Paryżu d. 18. lutego 1931 r. — Konwencja weszła w życie 20. marca 1931 r. i będzie obowiązywała do 31 grudnia 1940 z prawem poddania jej rewizji, ewentualnie dalszego milcząco przedłużenia. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 2, poz. 131 i 132. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 28. marca 1931 sub Nr. 2657.
4. Konwencja polsko-grecka, dotycząca eksploatacji linii regularnej komunikacji lotniczej, podpisana w Atenach d. 22. kwietnia 1931 r. — Konwencja składa się z 19 artykułów. Przewiduje ona warunki, na

- jakich przedsiębiorstwa lotnicze polski i greckie będą mogły eksploatować linię komunikacyjną Lwów—Bukareszt—Sofję—Saloniki i vice-versa. Konwencja ta pozostaje w związku z analogicznymi konwencjami polsko-bułgarską z 7. kwietnia 1931 r. i polsko-rumuńską (dodatkową) z 2 maja 1931 r.
5. Umowa polsko-niemiecka o żegludze powietrznej z 28. VIII. 1929. — Prezydent Rzeczypospolitej ratyfikował ją w d. 1. maja 1931 r.
 6. Konwencję polsko-niemiecką o ułatwieniach w Małym Ruchu Granicznym z 30. XII. 1924 r. na mocy wymiany Not w d. 30. IX. 1930 przedłużono do d. 31 grudnia 1931 r. (D. U. R. P. ex 1931, Nr. 31, poz. 227).
 7. Umowa polsko-niemiecka o małym Tranzycie Uprzywilejowanym, podpisana w Berlinie d. 21 listopada 1930 r. — Umowa składa się z 8 artykułów. Ma ona na celu ułatwienie komunikacji kolejowej między Prusami Wschodnimi a trzecimi państwami w tranzycie przez Polskę, obszar W. M. Gdańska i reszty Niemiec oraz między resztą Niemiec a trzecimi państwami w tranzycie przez Polskę, obszar W. M. Gdańska i Prusy Wschodnie, uzupełniając w ten sposób umowę paryską z d. 21. IV. 1921 o tranzycie uprzywilejowanym.
 8. Porozumienie polsko-portugalskie w formie wymiany Not 27 sierpnia 1930 w sprawie wzajemnego uznawania świadectw pomiarowych okrętów morskich. — Noty są artykułowane i składają się z czterech artykułów. — Prezydent Rzplitej ratyfikował je w d. 12. II. 1931 wobec tego, że wymiany dokumentów ratyfikacyjnych nie przewidziano, Porozumienie weszło w życie d. 10 marca 1931, jako w dniu późniejszej Noty (polskiej), zawiadamiającej o zatwierdzeniu go. — Opublikowano je w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 30, poz. 211 i 212. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 18. IV. 1931 sub Nr. 2682.
 9. Układ polsko-rumuński dodatkowy do Konwencji lotniczej z 9. V. 1930, podpisany w Bukareszcie d. 2 maja 1931 r. — Układ został zawarty w wykonaniu postanowień Art. 2 Konwencji zasadniczej. Składa się on z dwóch artykułów i ma na celu przedłużenie linii lotniczej Bukareszt—Warszawa aż do W. M. Gdańska, oraz linii lotniczej Warszawa—Bukareszt aż do granicy rumuńskiej w kierunku Sofji.
 10. Konwencja lotnicza polsko-rumuńska z d. 9. V. 1930. Dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Bukareszcie d. 20 listopada 1930 r. — Konwencja weszła w życie d. 20

- grudnia 1930 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1930, Nr. 93, poz. 725 i 726. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 17. lutego 1931 sub Nr. 2617.
11. Konwencja polsko-rumuńska o Małym Ruchu Granicznym. Dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Bukareszcie d. 4 czerwca 1931 r. — Konwencja weszła w życie d. 4 lipca 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 61, poz. 492 i 493. Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 4 lipca 1931 sub Nr. 2752.
 12. Konwencja polsko-rumuńska o tranzycie kolejowym z Polski do Polski przez terytorjum rumuńskie pomiędzy stacjami Kutry—Vijnita—Śniatyn—Załuże oraz pomiędzy stacjami Kutry—Vijnita—Stefanesti—Zaleszczyki, z d. 30. X. 1929. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 3 lipca 1931 r. — Konwencja weszła w życie 2 sierpnia 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 72, poz. 584 i 585.
 13. Konwencja polsko-rumuńska o tranzycie kolejowym z Polski do Polski przez terytorjum rumuńskie pomiędzy stacjami Zaleszczyki i Jasieniów Polny, z 30. X. 1929. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 3 lipca 1931 r. — Konwencja weszła w życie d. 2 sierpnia 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 74, poz. 597 i 598.
 14. Układ kolejowy polsko-rumuński z 30. X. 1929. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 3 lipca 1931 r. — Układ wszedł w życie d. 2 sierpnia 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 70, poz. 567 i 568. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 24. VIII. 1931 sub Nr. 2787.
 15. Porozumienie polsko-rumuńskie w sprawie odbudowy mostu kolejowego na Dniestrze z 24. V. 1929. Prezydent Rzplitej ratyfikował je 16. stycznia 1931 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie w d. 3. lipca 1931 r. — Opublikowano w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 84, poz. 665 i 666.
 16. Porozumienie polsko-rumuńskie w sprawie budowy mostu na Czeremoszu z 24. V. 1929 r. Prezydent Rzplitej ratyfikował je 16. stycznia 1931 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie w dn. 3. lipca 1931 r. — Opublikowano w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 85, poz. 667 i 668.

VI.

Umowy finansowe.

1. Konwencja Emerytalna, podpisana w Wiedniu d. 30 listopada 1923, została opublikowana w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 8, poz. 41 i 42.
2. Umowa polsko-czeskosłowacka o podziale majątku d. gminy Cieszyn, podpisana w Ołomuńcu d. 21 grudnia 1929. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych tej Umowy odbyła się w Warszawie d. 26 marca 1931. — Umowa weszła w życie w d. 25 kwietnia 1931. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 38, poz. 296 i 297. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 25 kwietnia 1931 sub Nr. 2687.
3. Konwencja o ubezpieczeniach górników w polsko-francuska, z d. 21. XII. 1929. — Prezydent ratyfikował ją w d. 6 czerwca 1931 r.
4. Układ polsko-francuski o likwidacji długu wojennego z d. 24. I. 1930. — Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 25 marca 1931 r.
5. Układ polsko-francuski o uregulowanie długu plebiscytowego, z d. 20. I. 1930 r. — Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 2 sierpnia 1931 r.
6. Układ polsko-brytyjski o uregulowanie długu plebiscytowego, z 20. I. 1931 r. — Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 12. sierpnia 1931 r.
7. Nowy Plan Younga, podpisany w Hadze 20. I. 1930, wszedł w życie d. 17. maja 1930. — Polskie dokumenty ratyfikacyjne złożone w Paryżu w d. 21 kwietnia 1931 r. — W d. 11 sierpnia 1931 podpisano w Londynie Protokół moratoryjny, w myśl opinji ekspertów (rok Hoovera).
8. Umowa Likwidacyjna z Niemcami, podpisana w Warszawie 31. X. 1929 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 21 kwietnia 1931 r. i w dniu tym Umowa weszła w życie.
9. Układ Waloryzacyjny polsko-niemiecki z 5. VII. 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 16 lutego 1931 r. — Układ wszedł w życie 16 marca 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 19, poz. 106 i 107. (Patrz także Nr. 33, poz. 235 i Nr. 70, poz. 571). — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 18 marca 1931 sub Nr. 2646.

10. Układ polsko-niemiecki w sprawie Kas Oszczędności z 14. XII. 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 16 lutego 1931 r. — Układ wszedł w życie 16 marca 1931 r. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 19, p. 108 i 109. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 18 marca 1931 sub Nr. 2647.
11. Układ polsko-niemiecki o Listach Zastawnych z 14. XII. 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 16 lutego 1931 r. — Układ wszedł w życie w życie w d. 16 marca 1931. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 19, poz. 110 i 111. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów w d. 18 marca 1931 sub Nr. 2648.
12. Układy Likwidacyjne węgierskie z 28. IV. 1930. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z d. 17 marca 1931 r. (D. U. R. P. ex 1931, Nr. 32, poz. 229), Prezydent Rzplitej ratyfikował te Układy w d. 14 kwietnia 1931 r.
13. Konwencja polsko-węgierska o zapobieżeniu dwukrotnemu opodatkowaniu w dziedzinie podatku spadkowego z 12. V. 1928. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Budapeszcie d. 22 lipca 1931 r. — Konwencja weszła w życie d. 21 sierpnia 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 75, poz. 602 i 603.
14. Konwencja polsko-węgierska o zapobieżeniu dwukrotnemu opodatkowaniu w dziedzinie podatków bezpośrednich, z 12. V. 1928 r. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Budapeszcie d. 22 lipca 1931 r. — Konwencja weszła w życie w d. 21 sierpnia 1931 r. — Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 75, poz. 604 i 605.

VII.

Umowy o opiece społecznej.

1. Umowa polsko-niemiecka o ubezpieczeniu społecznym, podpisana w Berlinie d. 11 czerwca 1931 r. — Umowa składa się z 50 artykułów, Protokołu Końcowego i Protokołu posiedzenia końcowego. — Jest to największa zawarta dotąd umowa międzynarodowa o wzajemności w zakresie ubezpieczeń społecznych. — Przeprowadza ona bez żadnych wyjątków zasadę równości w prawie do świadczeń obywateli polskich i niemieckich; względem osób kolejno ubezpieczonych w obu państwach przeprowadza system łączenia i wzajemnego uwzględnienia okresów przebytych w ubezpieczeniu obu

państw; wreszcie zapewnia zainteresowanym różne ułatwienia przy korzystaniu na obszarze jednego państwa ze świadczeń ubezpieczeniowych drugiego.

VIII.

Umowy Wielostronne.

1. Układ o ochronie Ryb Płaskich na Bałtyku, podpisany w Berlinie d. 17 grudnia 1929. — Polska za siebie i za W. Miasto Gdańsk złożyła dokument ratyfikacyjny w Berlinie w d. 2 marca 1931. — Układ wszedł w życie 3 kwietnia 1931. — Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 30, poz. 207 i 208. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 16 kwietnia 1931 sub Nr. 2679.
2. Akt Końcowy Konferencji Rolniczej w Warszawie, podpisany d. 30 sierpnia 1931 r.
3. Protokół o przystąpieniu Stanów Zjednoczonych Ameryki do Protokołu Podpisania Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, z 14. IX. 1929. — Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 13. V. 1930.
4. Protokół wraz z Aneksem, dotyczy Rewizji Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, z 14. IX. 1929. — Prezydent Rzplitej ratyfikował go w d. 13. V. 1930.
5. W d. 24 stycznia 1931 r. Polska podpisała (z zastrzeżeniem) dyspozycję fakultatywną, przewidzianą w Art. 36 Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.
6. Konwencja o Uproszczeniu Formalności Celnych z 3. XI. 1923. — Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej Prezydent Rzplitej ratyfikował ją w d. 12 sierpnia 1931 r.
7. Protokół o klauzulach arbitrażowych (handlowych) z 24. IX. 1923. — Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie w d. 26 czerwca 1931 r. — Dla Polski wszedł on w życie d. 26 lipca 1931 r. — Był zarejestrowany i uprawomocnił się w d. 28. VII. 1929.
8. Porozumienie dotyczące wywozu kości z 11. VII. 1928. Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie w d. 8. sierpnia 1931 r. — Porozumienie obowiązuje od 1. X. 1929 r.
9. Porozumienie, dotyczące wywozu skór z 11. VII. 1928. Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie w d. 8. sierpnia 1931 r. — Porozumienie obowiązuje od 1. X. 1929 r.

10. Konwencja, dotycząca statystyk gospodarczych, z 14. XII. 1928. Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie w d. 23. lipca 1931 r. — Weszła w życie d. 22. października 1931 r. dla Polski.
11. Konwencja dla utworzenia towarzystwa Międzynarodowego Kredytu Hipotecznego, podpisana w Genewie dn. 21. maja 1931 r. —
12. Konwencja o Pomocy Finansowej, podpisana w Genewie d. 2. października 1930 r.
13. Konwencja o ściganiu fałszowania monet, podpisana w Genewie d. 20. kwietnia 1929 r. wraz z Protokołem i Aktem Końcowym Konferencji.
14. Konwencja w sprawie usuwania pewnych konfliktów w dziedzinie prawa wekslowego i czekowego, podpisana w Genewie d. 7. czerwca 1930 r.
15. Konwencja o unifikacji prawa wekslowego i czekowego, podpisana w Genewie d. 7. czerwca 1930 r.
16. Konwencja o opłatach stemplowych na wekslach i czekach, podpisana w Genewie d. 7. czerwca 1930 r.
17. Układ dotyczący sygnałów morskich, podpisany w Genewie d. 23. października 1930 r.
18. Układ dotyczący pływających latarni morskich, podpisany w Genewie d. 23. października 1930 r.
19. Konwencja dotycząca ujednostajnienia niektórych przepisów w sprawie kolizyj statków żeglugi śródlądowej, podpisana w Genewie d. 9. grudnia 1930 r.
20. Konwencja dotycząca immatrykulacji statków żeglugi śródlądowej, praw rzeczowych na tych statkach oraz innych spraw z tem związanych, podpisana w Genewie d. 9. grudnia 1930. — Polska podpisała ad referendum.
21. Konwencja, dotycząca zarządzeń administracyjnych odpowiednich do stwierdzenia prawa do bandery statków żeglugi śródlądowej, podpisana w Genewie dnia 9. grudnia 1930 r.
22. Konwencja o pomierzaniu statków żeglugi śródlądowej z 27. listopada 1925 r. — Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie w d. 16. czerwca 1930 r. — Opublikowano ją u D. U. R. P. ex 1931, Nr. 24, poz. 140 i 141.
23. Konwencja o repatrjacji marynarzy z 24. VI. 1926. Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie w d. 8. sierpnia 1931 r.
24. Konwencja o najmie marynarzy z 24. VI. 1926 r. Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Genewie d. 8. sierpnia 1931 r.

25. Konwencja, dotycząca sytuacji skarbowej cudzoziemskich pojazdów samochodowych, podpisana w Genewie d. 30. marca 1931 r.
26. Konwencja, dotycząca unifikacji sygnalizacji drogowej, podpisana w Genewie d. 30. marca 1931 r.
27. W dniu 12. czerwca 1931 Polska zgłosiła przystąpienie (z zastrzeżeniem) do Porozumienia w celu rewizji Porozumienia o ujednostajnieniu leków silnie działających, podpisanego w Brukseli d. 20. sierpnia 1929 r. — Opublikowano je w D. U. R. P. ex 1931, Nr. 83, poz. 647. *Prof. J. Makowski* (Warszawa).

2. KRONIKA USTAWODAWCZA

(za czas od 27. kwietnia do 16. października 1931 r.)

Ustawy:

104. z dn. 21. III. 1931 o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. Nr. 51, poz. 423).